

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

PÅVERKAR POPULISTISKA HÖGERRADIKALA PARTIER JÄMSTÄLLDHET?

En kvantitativ studie av Sverigedemokraternas
inflytande över jämställdhet på kommunal nivå

Carolina Martinsson

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Examensarbete i statsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT 2016
Handledare:	Stefan Dahlberg
Antal ord:	11 727

Abstract

I flertalet länder i Europa får populistiska höger-radikala partier (PHRP) större väljarstöd och mer makt i politiska församlingar. Syfte är att undersöka om PHRPs inflytande på beslutsfattande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad. Tidigare forskning beskriver att PHRP har en ideologisk värdegrund som är svår att förena med ett jämställt ideal samt att partierna nästan enbart är positiva till jämställdhet när det kan motivera en invandringskritisk politik. I kombination med ett teoretiskt ramverk för PHRPs inflytande på beslutsfattande är studiens bidrag att kvantitativt undersöka SDs inflytande över jämställdhet. Specifikt ämnar studien att undersöka om SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på lokal nivå. Med hjälp av en statistisk analys undersöks insamlad material utifrån två hypoteser. Den första hypotesen är att SD har ett negativt inflytande på jämställdhet och undersöks utifrån andelen mandat SD besitter i kommunen. Den andra hypotesen är att SD har ett negativt direkt inflytande på jämställdhet och undersöks när SD besitter en vågmästarroll. Resultatet finner empiriska bevis för ett negativt samband och att SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på lokal nivå. Resultatet finner inget signifikant stöd för att SD har ett direkt inflytande på jämställdhet i en vågmästarroll.

Nyckelord: Populistiska höger-radikala partier, Sverigedemokraterna, jämställdhet, nationalism och genus, policy inflytande.

Innehåll

1. Introduktion	1
2. Tidigare forskning	3
2.1 Jämställdhet	3
2.2 Populistiska högerradikala partier	3
2.3 Populistiska högerradikala partier och jämställdhet i Europa	4
2.4 Sverigedemokraterna och jämställdhet.....	6
3. Teoretiskt ramverk	8
3.1 Populistiska högerradikala partiers inflytande	8
3.2 Kausal modell och hypoteser.....	10
3.3 Syfte och frågeställningar.....	12
4. Forskningsdesign.....	13
4.1 Datainsamling och material.....	13
4.1.1 Kvantitativ innehållsanalys	13
4.2 Operationalisering	16
4.2.1 Oberoende variabler	16
4.2.2 Beroende variabel.....	17
4.2.3 Kontroll- och interaktionsvariabler	18
5. Resultat och empirisk analys.....	20
5.2 Bivariata korrelationer.....	21
5.1 Multivariat regressionsanalys	22
6. Slutsatser	28
7. Källförteckning.....	30
Appendix I – Del två i innehållsanalysen.....	34
Appendix II – bivariat korrelationsmatris	35
Appendix III – Kommungrupper.....	36
Appendix IIII - Förväntad effekt av interaktionsvariabeln vid olika nivåer	39

1. Introduktion

Runt om i Europa får populistiska högerradikala partier (PHRP) allt fler förtroendevalda platser och därmed mer inflytande på såväl nationell som lokal nivå i politiska församlingar (Akkerman, L de Lange & Rooduijn, 2016: 1). Populismen och nationalismen växer sig starkare i flertalet europeiska länder och frågan är vilket inflytande PHRP har på den politiska arenan och vilka konsekvenser deras politik får. I centrum för dessa partiers politik lyfts nästan alltid invandringsfrågan men jag vill flytta fokus och istället undersöka hur PHRP påverkar jämställdhet. PHRP har en tradition av att vara nationalistiska vilket kan vara svårt att förena med ett jämställt ideal. Studiens syfte är att undersöka om inflytandet av PHRP leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad.

Forskningsfronten kring PHRP och jämställdhet har främst fokuserat på att undersöka de könsskillnader som finns i dessa partiers väljarstöd, partiorganisation och partiledning och varför det är få kvinnor involverade i dessa partier. Forskning menar att det finns nationalistiska värderingar hos dessa partier som gör att de inte har något fokus på jämställdhet i sin politik samt att partierna bara är positiva till jämställdhet för att driva en invandringskritisk politik (Akkerman, 2015; Towns, Karlsson & Eyre, 2014; Akkerman & Hagelund, 2007). Trots att könsskillnader hos PHRP är etablerat inom forskningen så är det få studier som undersöker dessa partiers inflytande på den politiska arenan och specifikt deras inflytande över jämställdhet. Utifrån partiernas nationalistiska ideologi och motsägelsefulla jämställdhetspolitik så torde dessa partier arbeta mot jämställdhet i samhället. Med avstamp i detta vetenskapliga problem ämnar studien försöka besvara följande frågeställning: *Leder PHRPs inflytande på beslutsfattande till att jämställdhet prioriteras i lägre grad?*

Forskningen som undersöker PHRPs inflytande på beslutsfattande har främst undersökt partiernas inflytande i frågor relaterade till invandringspolitik. Forskarna är oeniga i vilken typ av inflytande PHRP har, vissa menar att partierna har ett indirekt inflytande på partier och beslut (se Mudde, 2013 och Akkerman, 2012) medan andra anser att PHRP har ett direkt inflytande på beslutsfattande (se Tyberg 2015, Bolin, Lidén och Nyhlén, 2014 och Loxbo, 2010). Studiens forskningsbidrag är att undersöka PHRPs inflytande över jämställdhet. PHRP ofta har en tydlig ideologisk ståndpunkt i jämställdhetspolitiska frågor men dessa partiers inflytande i frågan har inte studerats tidigare. Studien kommer kvantitativt undersöka om det finns ett samband mellan PHRPs inflytande på beslutsfattande och i vilken grad jämställdhet prioriteras i politiska församlingar. Undersökningen kommer genomföras i en svensk kontext på lokal nivå.

Det är inomvetenskapligt relevant att undersöka PHRPs åsikter och inflytande på fler områden än invandringspolitiken eftersom dessa partier får en allt större närvaro i Europa och förmodligen kan påverka mer än ett politikområde. Den litteratur som berör PHRP och jämställdhet samt teorierna om

PHRPs inflytande är relevanta att sammanföra och pröva i en svensk kontext. Studien är utomvetenskapligt relevant för att den granskar inflytandet av PHRP på jämställdhet på lokal nivå vilket påverkar gemeneman och framförallt gemenekvinna.

Studien inleds med tidigare forskning som kartlägger forskning om PHRP och jämställdhet i en europeisk och svensk kontext. Avsnittet definierar även PHRP och jämställdhet. Därefter följer ett teoretiskt ramverk som tydliggör PHRPs inflytande på beslutsfattande följt utav hypotes och specifikt syfte samt frågeställningar. Följande avsnitt beskriver studiens forskningsdesign, metod och operationaliseringar. Efter det läggs en resultatdel fram som följs upp av studiens slutsatser.

2. Tidigare forskning

Avsnittet inleds med att klargöra begreppen jämställdhet och PHRP. Avsnittet kommer sedan kartlägga den tidigare forskning som har studerat PHRP och jämställdhet i en europisk och svensk kontext. Ideologin hos dessa partier är avgörande för att förstå PHRP grundläggande värderingar om jämställdhet. En del forskning berör också hur PHRPs värderingar speglar sig i partiernas politik och hur partierna framställer sig i jämställdhetspolitiska frågor.

2.1 Jämställdhet

Jämställdhet definieras som att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rättigheter och skyldigheter att forma sitt eget liv och samhället, det ska vara en jämn könsfördelning av inflytande och makt inom alla väsentliga områden (Jämställ nu, 2015; Roth, 2007: 12). 1970-talet har Sverige drivit en jämställdhetspolitik som strävar efter att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Idag utgörs den politiska strategin i form av jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla delar utav processen (Jämställ nu, 2015; Roth 2007: 29). Jämställdhetsintegrering är ett mål på nationell, regional och lokal nivå. I kommuner ska all planering, genomförande och uppföljning av beslut genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv (Jämställ nu, 2015; Västra Götalandsregionen, 2012).

Sveriges Kommuner och Landsting (2016) har skapat en samlad analys av hur jämställda kommunerna är inom politik, arbetsliv och service. De kommuner som har rankats högt på listan är nästan uteslutande från kommungrupperna storstäder, större städer eller förortskommun till större städer och det går det att konstatera att jämställdhet tycks vara mer genomförbart i större städer än på glesbygden. Detta är inte ett helt genomgående resultat utan inom olika kommungrupper skiljer sig kommunerna åt och kommunens utformning av verksamheten spelar stor roll för hur jämställd kommunen är. Tidigare studier visar också att kommuner som har en hög grad av jämställdhet kännetecknas bland annat av att kommunfullmäktige har en mer jämn könsfördelning, det är en jämnare könsfördelning i olika branscher och att kvinnor och män har liknande nivå på utbildning samt är i sysselsättning. De kommuner som ligger lågt rankade kännetecknas av att de är befolkningsmässigt små kommuner (Roth, 2007: 37-38).

2.2 Populistiska högerradikala partier

Forskningsfältet har många benämningar på vad studien refererar till som populistiska högerradikala partier, så som extremhögern, högerradikala partier och anti-invandrings partier. Begreppet PHRP följer Muddes (2007) definition. PHRP har en nativistisk ideologi som är en kombination utav nationalism och främlingsfientlighet. Nativismens ideologiska ståndpunkt är att staten enbart bör ta

hand om de personer som tillhör nationen och alla personer och idéer utöver det utgör ett hot mot nationens homogena grupp. Begreppet innebär även att partierna är populistiska och glorifierar auktoritärism. Populism anser att samhället är delat i två grupper, ”de rena människorna” och ”den korrupta eliten”. I en populistisk demokrati är det alla viktigaste att den ”allmänna viljan” i samhället följs. Begreppet PHRP används av främst två anledningar. Först så exkluderar nativism liberala former av nationalism, liberal nationalism skulle potentiellt kunna motverka orsakssambandet i studien. För det andra så begränsar inte innebörden av begreppet PHRP partierna till en enda fråga, likt begrepp som anti-invandring partier gör, vilket är relevant för att undersöka partiernas inflytande på jämställdhet (Mudde, 2007: 19, 29). Trots att PHRP är en heterogen grupp så är egenskaper beskrivna ovan ofta gemensamma för dessa partier (Harteveld, Van der Brug, Dahlberg & Kokkonen 2015; Spierings, Zaslove, Mügge & de Lange, 2015).

2.3 Populistiska högerradikala partier och jämställdhet i Europa

Etablerat inom tidigare forskning kring PHRP och jämställdhet är att det finns stora könsskillnader hos dessa partier i Europa. PHRP är mansdominerande i väljarkåren, hos partiets medlemmar och partiernas ledare. Flertalet studier har undersökt varför PHRP är mer attraktiva för män än kvinnor och några förklaringar är för att dessa partier ofta förknippas med att vara konservativa och antifeministiska, att partierna har mansdominerande hierarkiska strukturer och att det finns skillnader i attityder gentemot högerradikala partier mellan män och kvinnor (Harteveld et al., 2015; Spierings et al., 2015; Givens, 2004). Dessa könsskillnader lägger en grund för i vilken relation PHRP har till jämställdhet.

En viktig förklaring till varför inflytandet från PHRP kan leda till att jämställdhet prioriteras i lägre grad är deras nationalistiska ideologi. Nationalismen innehåller flertalet värderingar som är svåra att förena med jämställdhet. En utav dessa är att nationalismen erkänner biologiska skillnader mellan könen och att mannen är överordnad kvinnan. Detta resulterar i att kvinnor och män tilldelas olika egenskaper och roller för hur de ska leva sina liv (Towns et al., 2014).

För att förstå kvinnans roll inom nationalismen behövs den studeras ur ett genusperspektiv (Özkirimli, 2010: 175-176). Floya Anthias och Nira Yuval-Davis (1989) är några utav de första forskarna som integrerade ett genusperspektiv i nationalismen. De identifierar framförallt fem sätt som kvinnor påverkas utav nationalismen:

- ”(a) Kvinnor är biologiska reproducerare av etniska och nationella kollektiv
- (b) Kvinnor är reproducerare av gränser mellan etniska och nationens grupper
- (c) Kvinnor medverkar centralt i en ideologisk reproduktion av kollektivet och kollektivets kultur

(d) Kvinnor har en symbolisk betydelse för etniska/nationella skillnader

(e) Kvinnor medverkar i den nationella, ekonomiska, politiska och militära kampen.” (s.7, egen översättning)

Flertalet forskare har utgått från dessa punkter i sin forskning. McClintock (1997: 89-90) argumenterar för att det i nationalismen finns en inbyggd manlig överordnad som beror på att skillnader mellan könen tydliggörs. Özkrimili (2010: 175) lyfter också kritik mot nationalismen och menar att nationalismen är ett manligt fenomen där kvinnan är begränsad till styrda roller exempelvis mammor, fruar och älskare. Towns et al., (2014) och Lodenius och Winborg (2009: 185) anser att nationalism som ideologi reproducerar stereotypa könsroller som gör det svårt för kvinnor att ha samma rättigheter som män i offentliga och privata rum. De menar också att partiernas nationalistiska idéer skulle kunna hämma det jämställdhetsarbete som idag bedrivs, exempelvis att kvinnor och män ska ha samma möjligheter på arbetsmarknaden, rätt till föräldraledighet och genuspedagogik i skolan.

PHRP argumenterar ofta för att kärnfamiljen är en central ideologisk institution i samhället, vilket är ett exempel på PHRPs nationalistiska värderingar. Kärnfamiljen bygger på traditionella könsroller där kvinnan är avsedd att vara mamma och hemmafru. Partierna anser ofta att saker som kan uppfattas som ett hot mot kärnfamiljen, så som homosexualitet, skilsmässa och abort, bör undvikas. Dessa ståndpunkter skiljer sig mellan olika PHRP, de allra flesta har en traditionell syn på kärnfamiljen och könsroller även om vissa har utvecklat en mer liberal ståndpunkt (Akkerman 2015; Mudde, 2000: 175).

Det är inte bara PHRPs ideologiska värdegrund som är svår att förena med jämställdhet, utan även flera delar av PHRPs politik. De allra flesta PHRP är väldigt aktiva inom politik som berör invandring medan socioekonomiska frågor är sekundära (Mudde, 2013). Detta indikerar att även jämställdhet är sekundärt för PHRP. Akkerman (2015) lyfter dock att PHRP under senare år har börjat diskutera jämställdhet i större utsträckning, men nästan uteslutande i relation till invandringspolitiska frågor. Flertalet PHRP argumenterar för att västerländsk jämställdhet är en del utav nationen och att det finns hot från andra nationer och kulturer som strider mot detta ideal. De använder sig av en retorik där de menar att kvinnor från andra länder utsätts för förtryck och framförallt är debatten riktad mot islam. De hävdar att islam är en fundamentalistisk religion som diskriminerar kvinnor och strider mot den västerländska jämställdheten. Akkerman och Hagelund (2007) menar också att PHRP nästan enbart är positiva till jämställdhet när det motiverar deras invandringskritiska agenda. I övriga områden som rör jämställdhet har de flesta partierna ett mer nationalistiskt ställningstagande.

Mudde (2007: 91-93, 108) är kritisk till forskningsfältet om PHRP och jämställdhet och anser att stora delar av forskningen har ett feministiskt synsätt som styr forskningen. Han argumenterar också för att

det inte går att ta för givet att andra högerorienterade partier är jämställda eller att alla kvinnor strävar efter jämställdhet. Framförallt poängteras att jämställdhet är en fråga som inte stämmer överens med partiets ideologi och därmed inte är primär för dessa partier. Studien kommer, oavsett ifall forskarna styrs av ett feministiskt synsätt, pröva argumenten för att antingen stärka eller försvaga tidigare forskning. Ifall studiens resultat inte stämmer överens med tidigare forskning skulle det kunna bero på partiska forskare. Oavsett är hans tes något förvirrad då han i sin tidigare forskning hittar gemensamt för PHRP att de ofta vill framstå som mer framåtsträvande när det gäller jämställdhet än vad de egentligen är (Mudde, 2000: 175).

2.4 Sverigedemokraterna och jämställdhet

Studien kommer utföras i en svensk kontext och på partiet Sverigedemokraterna (SD). Nedan följer därför en översikt på studier som har undersökt SDs ideologi och politik i relation till jämställdhet. SD definieras som ett PHRP och kan också analyseras utifrån ovanstående studier (Widfeldt, 2015: 194; Mudde, 2007: 307). Sverigedemokraterna har sedan starten 1988 identifierat sig som ett nationalistiskt parti, men under 2011 gick partiet igenom en ideologisk förändring. SD omdefinierade sig från ett nationalistiskt parti till ett *”socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn”* (Sverigedemokraterna, 2016a). Partiet värnar fortfarande om nationalstaten men de försöker ta avstånd från de negativa som en nationalistisk ideologi ofta förknippas med. Trots att SD har ändrat sin ideologiska framtoning så finns det fortfarande en nationalistisk grundsyn kvar (Widfeldt, 2015: 194). SD erkänner biologiska skillnader mellan könen (Sverigedemokraterna, 2016b) som tilldelar kvinnor och män olika egenskaper och ansvar i relation till nationen vilket är svårt att förena med ett jämställt ideal. Detta kan innebära att deras ideologi i relation till jämställdhet innehåller liknande problematik som för flertalet andra PHRP.

Likt andra PHRP har SD en traditionell syn på kärnfamiljen men även här har partiet ändrat framtoning. Till exempel så adresserade SD homosexualitet som sexuellt avvikande i sina partiprogram 1996 och 1999 men under 2010 argumenterade SD:s partiledare Jimmie Åkesson för att fler homo- och bisexuella såg SD som ett alternativ. Åkesson menade då att invandringen upplevs som ett hot för dessa personer då islam för med sig en hotbild mot dessa människors sexualitet (Widfeldt, 2015: 199-200). Den typen av argumentation går i linje med forskningen som menar att PHRP använder jämställdhet som en del av en invandringskritisk politik.

Widfeldt (2015: 199) och Towns et al. (2014) lyfter att SD har utvecklat mycket sedan starten och att SD idag för en mer ”rumsren” politik. Utåt sett är partiet positiva till jämställdhet och beskriver sin ställning i frågan som: *”Vår uppfattning är att det är helt upp till individen att välja sin egen väg i livet. Vi förespråkar en formell jämställdhet där varken kvinnor eller män skall särbehandlas på basis*

av sin könstillhörighet. Om detta sedan skulle visa sig leda till att män och kvinnor inte gör allting på samma sätt, i exakt samma utsträckning, så betraktar vi inte det som problematiskt.”

(Sverigedemokraterna, 2016b).

Trots att SD utåt är positiva till jämställdhet så är det flertalet forskare som motsätter sig detta och menar att SD inte är så positiva till jämställdhet som de utger sig för att vara. Towns et al. (2014) har genomfört en kvalitativ analys av partiet och finner att SD tenderar att vara positiva till könsskillnader så länge det bara missgynnar kvinnor. Ifall män blir missgynnade av dessa skillnader så anser partiet att problemet ska hanteras med politiska åtgärder. Exempelvis menar SD att kvinnor inte har samma vilja att göra karriär och tjäna pengar på grund av biologiska skillnader medan när pojkar får sämre resultat än flickor i skolan så beror det inte på biologiska skillnader utan det är då viktigt att politiska åtgärder tas vid. Studien beskriver även att det uppstår en konflikt för SD som befinner sig i en relativt liberal kontext. Det är svårt för SD att förena idéer från nationalismen med den jämställdhet som i viss mån är självklar i Sverige idag. SD är också mansdominerat både bland förtroendevalda och i väljarkåren vilket visar vilken relation partiet har till jämställdhet (Lodén & Winborg, 2009: 178).

I övriga Europa ses det att PHRP främst är positiva till jämställdhet när det är för att motivera en invandringskritisk agenda. Towns et al. (2014) och Lodén & Winborgs (2009: 185) finner att SD inkluderar jämställdhet i sin politik i ett försök att motverka invandring och det mångkulturella samhället. När det rör frågor om invandring så beskriver partiet att jämställdheten i Sverige är viktig och får inte utsättas för hot från andra nationer och kulturer, framförallt muslimska sådana. I andra frågor för SD en antifeministisk politik och har en konservativ kvinnosyn. Det är problematiskt att SD har så olika inställning till jämställdhet och det visar på att partiet nyttjar jämställdhet som en del av den svenska identiteten när det passar deras invandringskritiska agenda.

Det finns framförallt två diskurser att urskilja från tidigare forskning. Den ena är att SD till viss del fortfarande har en nationalistisk värdegrund och erkänner biologiska skillnader mellan könen och tilldelar kvinnor och män olika egenskaper, vilket går mot ett jämställt ideal. Den andra är att SD har blivit mer positiva till jämställdhet men framförallt när det är för att motivera en invandringskritisk politik och framförallt mot muslimer. Dessa två diskurser finns även för flertalet PHRP i övriga Europa. Det måste tas i beräkning att SD befinner sig i en mer liberal kontext än andra PHRP och att partiet själva beskriver sig positiva till jämställdhet kan försvaga kausalt samband.

3. Teoretiskt ramverk

Avsnittet kommer förklara studiens teoretiska ramverk. Studiens syfte är att undersöka om PHRPs inflytande på beslutsfattande påverkar i vilken grad jämställdhet prioriteras. För att kunna undersöka detta kommer ett teoretiskt ramverk som berör PHRPs inflytande på beslutsfattande användas. Som tidigare nämnt så berör dessa teorier främst PHRPs inflytande på invandringspolitik (Mudde, 2013; Spanje, 2010). Dessa teorier kommer användas i studien trots att forskningsfrågan berör inflytande på ett annat politiskt område, jämställdhet. Teorier kring PHRPs inflytande relativt utforskat och därav är det relevant att använda dessa teorier för att inte missa relevanta aspekter hur PHRP påverkar politiska beslut (Bolin et al., 2014).

3.1 Populistiska högerradikala partiers inflytande

Politiskt inflytande kan definieras som *”Politisk påverkan och inflytande innebär att ha kapaciteten att ändra ett händelseförlopp, som annars skulle utvecklats annorlunda utan introduktionen av inflytandets stimulans (inflytande av partiet)”* (Hale Williams, 2006: 42, egen översättning).

Forskningsfältet särskiljer ofta direkt och indirekt inflytande på beslutsfattande, även om distinktionen ibland är mer eller mindre tydlig. Den tydligaste definitionen av direkt inflytande är att ett parti har kapacitet att fatta beslut eller delta i beslutsfattande, detta sker när partiet är i majoritet eller ingår i en koalition som har majoritet (Mudde, 2013; Akkerman, 2012; Spanje, 2010; Schain, 2006; Hale Williams, 2006: 6). Bolin et al. (2014) argumenterar även för att partiet torde ha ett direkt inflytande när de besitter mandat i beslutsfattande församlingar.

Indirekt inflytande på beslutsfattande kan ett icke-etablerat parti ha oavsett om de besitter mandat i ett parlament eller inte. PHRP har ett indirekt inflytande när andra etablerade partier ändrar sin egen politiska positionering på grund av det icke-etablerade partiet. Ifall ett icke-etablerat parti utsätter etablerade partier för konkurrens måste de etablerade partierna ta ställning till det icke-etablerade partis politik för att minska dess inflytande och inte förlora röster (Bolin et al., 2014; Mudde, 2013; Schain 2006). Detta är sprunget ur Downs (1957) teori där han konstaterar att politiska partier är rationella i bemärkelsen att de positionerar sig på en vänster-höger skala utifrån möjligheten att maximera antalet röster och vinn val. Spanje (2010) definierar indirekt politiskt inflytande något annorlunda och menar att partierna istället har en ”smittosam” effekt på andra partier och partisystem.

Forskning visar att inflytandet kan variera på olika politiska nivåer och att generellt sätt så har PHRP mer inflytande på lokal nivå än nationell nivå. På nationell nivå är partiernas inflytande ofta begränsat, det ofta svårt för partierna att bli en del i etablerade koalitioner som har inflytande och ofta blir PHRP ignorerade. På lokal nivå ser koalitioner ofta annorlunda ut, det är enklare att bli en del av styrande

koalition och PHRP kan ha inflytande även fast att de bara är en minoritet (Mudde, 2007: 279-282; Schain, 2006).

Forskningsfältet är splittrat och det finns studier som visar att PHRP i Europa har inflytande på politiska beslut och partier medan andra visar motsatsen. Mudde (2013) menar att det har skett en skiftning på den politiska arenan i Europa och under senare år har etablerade partier förflyttats åt höger, främst när det gäller invandring, integration och nationell säkerhet. Detta gäller framförallt länder där PHRP har stöd på nationell nivå men liknande skiftning finns även i länder där dessa partier inte har samma stöd, vilket antyder att det politiska klimatet är under förändring. Mudde är därför kritisk till att PHRP skulle kunna ha ett direkt inflytande eftersom de sällan är väletablerade och därmed inte har möjlighet att påverka. Han finner dock att högern i de länder som har en hög närvaro av högerradikala partier, så som Frankrike, Österrike och Danmark, har positionerat sig mer åt höger i flyktingfrågan och implementerat striktare policys när det gäller flyktingpolitik jämfört med länder utan dessa partier. Han menar att detta sker för att partierna har ett indirekt inflytande på övriga partier (Mudde 2013, 2007: 281, 283). Spanje (2010) finner också stöd för att PHRP har ett indirekt inflytande i form av att de ”smittar” andra partier och partisystem med sin politik i vissa frågor. Den huvudsakliga orsaken till detta är att när PHRP är framgångsrika tvingas andra partier ta ställning till deras politik och införa en striktare invandringspolitik, för att inte förlora väljare.

Akkerman (2012) undersöker PHRPs direkta inflytande på invandrings- och integrationspolitik på en parlamentarisk nivå och avfärdar möjligheten att dessa partier skulle ha ett direkt inflytande på beslutsfattande. För även om partierna har många platser så lyckas de inte organisera sig på ett sätt som gör dem inflytelserika. Studie konstaterar att det inte är PHRP som har påverkat den policyändring som har skett angående invandring och integration, utan menar likt Mudde (2013) att en förändring på den politiska arenan redan har skett och att partier har tagit mer restriktiva positioner i dessa frågor. Schain (2006) finner däremot stöd för att PHRP har haft både ett direkt och indirekt inflytande på den politiska arenan när det gäller invandringspolitik. Om partiet har en god intern organisation och är etablerade så har de möjlighet att ha ett direkt inflytande på prioriteringar på den politiska dagordningen. Studien konstaterar dock att PHRP har haft ett större indirekt inflytande på den politiska agendan än att direkt ha medverkat i politiska beslut.

Forskning på PHRPs inflytande i svensk kontext skiljer sig till viss del från resterande teorier och flera studier finner stöd för att SD har ett direkt inflytande. En skillnad kan bero på att studierna främst är genomförda i lokal nivå medan studier i Europa framförallt jämför länder på en nationell nivå. Bolin et al. (2014) är en av de studier som testar SDs inflytande på flyktingmottagande i en svensk kontext på lokal nivå. Studien hittar inget stöd för att partiet har ett inflytande när den jämför andelen mandat SD besitter med grad av flyktingmottagande. Istället visar studier att när SD potentiellt har ett direkt

inflytande, i form av att de besitter en vågmästarroll, så har de möjlighet att påverka. Resultat indikerar att samband mellan andelen mandat SD besitter och i vilken grad jämställdhet prioriteras i kommunen kanske bara går att hitta när SD besitter en vågmästarroll.

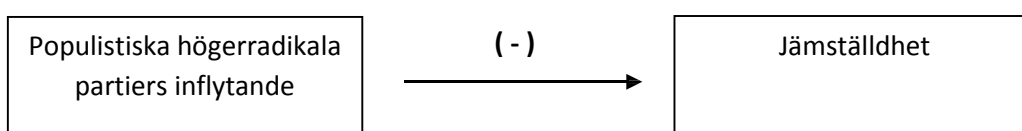
Tyrberg (2015) hittar liknande stöd när SDs inflytande undersöks i relation till vilken hjälp tiggare får i kommunerna. Studien hittar en svag effekt för andelen mandat SD besitter och vilken nivå av stöd tiggarna får. Däremot hittar studien stöd för att när SD besitter en vågmästarroll har partiet ett direkt inflytande på vilken nivå av stöd tiggarna får. Detta sker förmodligen på grund av att SD kan sätta högre press på andra partier när de är i en maktposition.

Loxbo (2010) särskiljer inte direkt och indirekt inflytande liksom studier nämnda ovan men finner stöd för att SD påverkar övriga etablerade partier i en undersökning på valresultat från 2002 och 2006. Studien lyfter hur SD utmanar etablerade partier i ett parlamentariskt system där konkurrensen om mandat är stor. Detta resulterar i att etablerade partier tvingas ta ställning till nya partier som blir en konkurrent, vilket påminner om det indirekta inflytande som definierats tidigare. Sammanfattningsvis tyder studier från en europeisk kontext att PHRP har ett indirekt inflytande på beslutsfattande medan studier utförda i svensk kontext finner bevis för ett direkt inflytande. Ifall SD besitter en vågmästarroll tros partiet potentiellt ha ett direkt inflytande på beslutsfattande och därmed påverka i vilken grad jämställdhet prioriteras.

3.2 Kausal modell och hypoteser

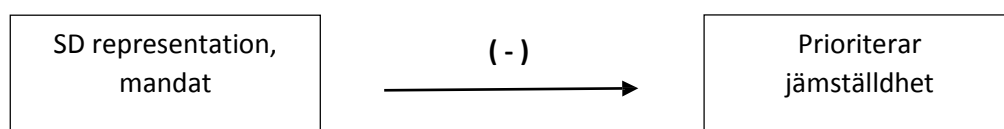
Studien är teoriprovande då den ämnar pröva förutvalda förklaringsfaktorer (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wägnerud, 2012: 89). Utifrån tidigare forskning och studiens vetenskapliga problem har följande kausala modell skapats (se figur 1). Den övergripande hypotesen är att det finns ett negativt samband och att ju större inflytande PHRP har i politiska församlingar desto mindre prioriteras jämställdhet. De kausala mekanismer som ligger till grund för den modellen är att PHRP har en nationalistisk ideologi som menar att kvinnan är underordnad mannen och att partierna för en motsägelsefull politik när det gäller jämställdhet. PHRP tenderar att vilja visa upp ett jämställt yttre trots att partierna är mansdominerade i alla led, nästan enbart lyfter jämställdhet som en del av en invandringskritisk politik och anser att jämställdhet är sekundärt för deras politiska agenda (Akkerman, 2015; Towns et al., 2014; Mudde 2013; Akkerman & Hagelund, 2007).

Figur 1. Kausal modell

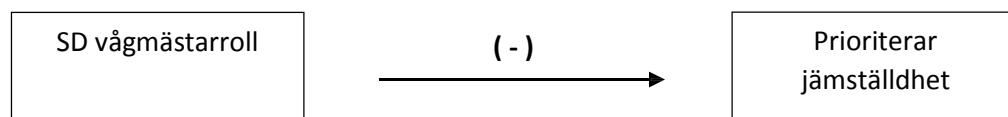
För att kunna pröva kausal modell och mäta PHRPs inflytande har två hypoteser skapats utifrån studiens teoretiska ramverk. Eftersom det finns motstridigheter inom forskningen om PHRPs har ett indirekt eller direkt inflytande på beslutsfattande är tanken att hypoteserna ska försöka särskilja typ av inflytande. Hypotes 1 är att det finns ett negativt samband mellan andelen mandat SD besitter i respektive kommun och i vilken grad jämställdhet prioriteras (se figur 2). Modellen för hypotes 1 mäter både direkt och indirekt inflytande eftersom vissa forskare menar att PHRP har ett indirekt inflytande och att partiernas direkta inflytande är begränsat (Mudde 2013, 2007: 280; Akkerman 2012). Indirekt inflytande går teoretiskt att definiera men är svårt att empiriskt undersöka (Bolin et al., 2014), därför undersöker hypotes 1 kausalt samband både utifrån SDs indirekta och direkta inflytande.

Figur 2. Hypotes 1 – mäter direkt eller indirekt inflytande

Tidigare studier har även mätt SDs direkta inflytande på beslutsfattande utifrån om partiet besitter en vågmästarroll eller inte. Tyrberg (2015) menar att om SD besitter en vågmästarroll så skulle partiet potentiellt ha ett direkt inflytande på beslutsfattande. I Sverige finns det två politiska block, vänsterblocket, de röd-gröna, och högerblocket, alliansen¹. Om något utav blocken är minoritetsstyre och är beroende utav andelen mandat SD besitter för att uppnå ett majoritetsstyre så besitter SD en vågmästarroll. Tyrberg (2015), Bolin et al. (2014) och Loxbo (2010) mäter SDs inflytande på beslutsfattande när SD besitter en vågmästarroll och finner stöd för att partiet har ett direkt inflytande. Utifrån deras resultat har hypotes 2 skapats som mäter SDs potentiella direkta inflytande på beslutsfattande och sambandet mellan när SD har en vågmästarroll och i vilken grad jämställdhet prioriteras, även här förväntas sambandet vara negativt.

Figur 3. Hypotes 2 – mäter direkt inflytande

¹ Vänsterblocket, de röd-gröna, bestående av Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Högerblocket, alliansen, bestående av Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

3.3 Syfte och frågeställningar

Syftet är med studien är att undersöka om PHRPs inflytande på beslutsfattande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad. Med grund i tidigare forskning och teoretiska ramverk som beskrivit ovan så är det specifika syftet för studien att undersöka om SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på kommunal nivå. Istället för, likt flertalet tidigare studier, kvalitativt utgå från partiets eget ställningstagande om jämställdhet så kommer studien kvantitativt undersöka om det finns ett samband mellan SD och i vilken grad jämställdhet prioriteras på lokal nivå i Sverige.

För att uppfylla studiens syfte så kommer studien försöka besvara följande frågeställningar:

- a. Leder Sverigedemokraternas inflytande till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på kommunal nivå?
- b. Om studien hittar stöd för frågeställning (a), går det att urskilja om Sverigedemokraterna har ett direkt inflytande på jämställdhet när de besitter en vågmästarroll på kommunal nivå?

4. Forskningsdesign

För att kunna besvara studiens frågeställning har jag valt att använda en statistisk design, vilket är bäst lämpat när en stor mängd analysenheter ska undersökas. Studiens analysenheter är Sveriges kommuner med ett totalurval på 290 kommuner. Det är fördelaktigt att jämföra en stor mängd data när den institutionella kontexten är konstant eftersom det skapar jämförbara analysenheter (Tyrberg, 2015; Bolin et al., 2014). Studier har också visat att PHRP har större inflytande på lokal än nationell nivå, vilket indikerar att det är större sannolikhet att hitta ett samband på lokal nivå (Mudde, 2007: 282; Schain, 2006). Jämförelsepunkterna i studien kommer vara hur stor andel platser SD har i kommunfullmäktige och om de har en vågmästarroll eller inte samt hur frekvent och i vilken utsträckning som jämställdhet nämns i respektive kommuns budget.

4.1 Datainsamling och material

En kvantitativ metod kommer användas för att samla in samt analysera den stora mängd data som uppsatsen kommer undersöka. Datan för den oberoende variabeln som mäts i hypotes 1, andel mandat som SD besitter i varje kommuns kommunfullmäktige (KF), samlas in via statistik från Statistiska Centralbyråns (SCB) statistikdatabas. SCB är en central statistikinstitution i Sverige och anses vara en pålitlig källa. Datan för den oberoende variabeln i hypotes 2, om SD har en vågmästarroll i respektive kommuns kommunfullmäktige, sammanställas med statistik från SKL (2016b) som beskriver styren i kommunerna. Utifrån Loxbos (2010) och Tyrbergs (2015) operationaliseringar så kommer variabeln koda följande, SD har en vågmästarroll = 1, annan politiskt majoritetsstyre = 0. Statistiken som används är från resultatet i kommunfullmäktigevalet 2014. Utifrån datan för de oberoende variablerna hoppas jag kunna förklara skillnader som berör jämställdhetsrelaterat innehåll i kommuners budget och därmed ge stöd åt mina hypoteser.

4.1.1 Kvantitativ innehållsanalys

Datan för den beroende variabeln, i vilken grad jämställdhet prioriteras i respektive kommuns budget, har samlats in med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys. Innehållsanalys anses passande då det finns likvärdiga dokument för alla analysenheter. Alla kommuner i Sverige har kommunfullmäktige som sätter en budget för varje år vilket gör att undersökningen kvantitativt kan jämföra likvärdiga uppgifter som kan uttryckas i siffror, för att få uppfattning hur frekvent och i vilken utsträckning som jämställdhet nämns (Esaiasson et al., 2012: 197-198; Manheim & Rich, 1981: 155, 164-165).

Kommunernas budget har gått att tillgodose via kommunernas hemsidor. De kommuner vars budget jag inte har kunnat hitta på hemsidan har jag kontaktat via mail. Datan samlades in under november 2016 och de kommuner som inte svarade, efter ett påminnelsemail, innan 2 december uteslöts ur

analysen. Det uppstod problem vid genomförandet av innehållsanalysen som resulterade i ett visst bortfall. Vissa kommuner har sina budgetdokument som skannade dokument vilket resulterade i att dokumenten inte hade kunnat sökas igenom på annat sätt än manuellt, detta hade tagit för lång tid. Jag har mailat dessa kommuner för att se om det finns ett alternativ att tillgodose men annars har kommunen tagits ur analysen. De kommuner som enbart har haft en budgetkalkyl utan text har också uteslutits ur analysen eftersom det inte går att genomföra en innehållsanalys på enbart siffror. Totalt resulterade detta i att 23 utav 290 kommuner fick avlägsnas från analysen, vilket behåller en population på 92,1%.

Den kvantitativa innehållsanalysen har genomförts på varje kommuns budgetdokument för år 2016. Den oberoende variabeln utgår från andel mandat SD har i kommunfullmäktige och eftersom en av kommunfullmäktiges huvuduppgifter är att sätta budget är detta dokument det mest passande att genomföra analysen på. Budgeten utgör grunden för hela den kommunala verksamheten och om jämställdhet inte nämns här så tordes det indikera att jämställdhet inte är en politisk prioritering. På lokal nivå ska all planering, genomförande och uppföljning innehålla ett jämställdhetsperspektiv och därför borde jämställdhet inkluderas även i budgetprocessen (SKL, 2015; Västra Götalandsregionen, 2012).

För att få en uppfattning om vilka områden kommunen prioriterar har sammanställda budgetdokument använts, det har varit i form av budgetdokument, strategisk plan, mål- och resursplan eller verksamhetsbeskrivning med förutsättningen att budgeten för 2016 har funnits med. Budgetåret är två år senare än valåret och orsaken är för att SD ska kunna ha något mätbart inflytande samt att den oberoende variabeln kausalt ska påverka den beroende och inte tvärtom (Tyberg, 2015). En intressant analys hade varit att jämföra budgetar från två mandatperioder för att se om det blir en tydligare skillnad i kommuner där SD har fått fler mandat. Detta hade med fördel kunnat ge starkare resultat och stöd till hypoteserna men då tiden är begränsad valdes detta bort.

Den kvantitativa innehållsanalysen består av två delar. Den första delen utgör frekvensen och räknar antal gånger ordet jämställdhet nämns i kommunernas budgetdokument. Kommunernas budget skiljer sig åt i längd och för att standardisera måttet har frekvensen angetts i procent utav totala antal ord. Att enbart utgå ifrån hur frekvent ordet nämns kan ge vilseledande resultat och för att komplettera detta mått har innehållsanalysen även genomförts med kvalitativa drag. Detta för att kunna räkna och tolka ordet i sin kontext (Esaiasson et al., 2012: 198; Manheim & Rich, 1981: 157). Den kvalitativa innehållsanalysen har utförts utifrån en ordinalskala som är skapad för att kunna jämföra budgetdokumenten och sedan enkelt kunna omvandla materialet till siffror. Skalan har följande värden:

Tabell 1. Ordinalskala för del två av innehållsanalysen.

Variabelvärde	Definition
1	Ordet jämställdhet nämns inte alls
2	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger utan förklaring
3	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en otydlig förklaring om hur målet ska nås.
4	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en tydlig förklaring om hur målet ska nås.
5	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en tydlig förklaring om hur målet ska nås och jämställdhet är ett separat mål eller kategori i budgeten.

Skalstegen skapades efter att ha granskat ett tjugotal kommuner för att se vilka variationer som finns i budgeten. Jämställdhet är ett bekvämt ord att använda i flertalet sammanhang men det viktiga att urskilja i vilken utsträckning målet beskrivs och om det finns riktlinjer för planering, genomförande och uppföljning av jämställdhetsrelaterade mål (Västra Götalandsregionen, 2012), därav tydliggör steg 2-4 hur ordet används. Steg 5 i skalan motsvarar när jämställdhet beskrivs i störst utsträckning och är centralt i budgeten. Om jämställdhet är ett separat mål eller kategori som beskrivs utförligt så indikerar det att det finns ett aktivt ställningstagande och att jämställdhet är prioriterat i kommunen. En utförligare beskrivning av den kvalitativa skalan med definition, exempel och kodningsregler går att se i appendix I. Den kvalitativa delen av innehållsanalysen har utförts genom att söka på ordet jämställdhet och läsa närliggande delar för att förstå i vilken mening jämställdhet beskrivs. Eftersom andra ord relaterade till jämställdhet också kan fånga upp hur jämställdhet nämns har även kvinna och kön inkluderats som sökord (Manheim & Rich, 1981: 157).

För att få ett sammanställt mått av innehållsanalysens två delar har ett index skapats som kan ange hur central jämställdhet är i kommunernas budgetar. Ett sammanställt index gör att den statistiska analysen blir lättare att tyda (Esaiasson et al., 2012: 386). Indexet har framställts genom att värdet för variablerna har omskalerats så att de löper mellan värdet 0 och 1. Variabeln med skalsteg har normaliserats till mittvärdet 1 så att variabeln löper mellan 0,5 och 1,5. Sedan har variablerna multiplicerats med varandra för att få ut ett index. Indexet viktat variablerna mot varandra och om en kommun nämner jämställdhet flera gånger men inte har en tydlig förklaring till hur det ska uppnås så väger den analysenheten mindre än en analysenhet som nämner jämställdhet många gånger och som också tydligt beskriver hur målet ska nås. Den sammanställda variabeln för båda delarna av innehållsanalysen kommer att användas som den beroende variabeln, ”jämställdhet”, i den statistiska analysen. Materialet för oberoende och beroende variabler kommer analyseras med en statistisk analys i SPSS. En linjär regressionsanalys kommer genomföras för var och en av de oberoende variablerna. Regressionsanalysen kommer visa om det finns något samband mellan oberoende och beroende variabel samt även analysera om sambandet kvarstår trots kontroll- och interaktionsvariabel.

Ett reliabilitetstest utfördes en tid efter innehållsanalysen hade genomförts för att kontrollera insamlat material och med hjälp av en slumpgenerator kodades ca 5% av analysenheterna på nytt.

Intrakodarreliabilitetstestet på 15 enheter överensstämde med 93,3% utav variabeln som räknande frekvensen av ordet jämställdhet. På ordinalskalan överensstämde variablerna till 80%. Detta resultat var väntat då den första variabeln enbart räknande ord och antas ha en högre överensstämmelse än variabeln som krävde tolkning. Detta resultat är tillfredställande och tyder på en god reliabilitet (Esaiasson et al., 2012: 208).

Vid val av kvantitativ metod uppstod en del funderingar på om uppsatsen istället borde genomföras kvalitativt. En kvalitativ undersökning på ett fåtal fall med exempelvis textanalys eller intervjuer hade kunnat ge mer djupgående förklaringar men då ambitionen är att skapa en övergripande studie ansågs en kvantitativ metod som ett bättre alternativ. Utifrån studiens resultat går det förhoppningsvis att urskilja kommuner som kan vara relevanta att undersöka med kvalitativa metoder.

4.2 Operationalisering

4.2.1 Oberoende variabler

Den oberoende variabeln PHRP har operationaliserats som partiet Sverigedemokraterna eftersom de har definierats som ett PHRP i Sverige. PHRP är inte en homogen grupp utan skiljer sig åt i olika kontexter, det finns därför en viss problematik i att skapa ett kausalt samband utifrån forskning i hela Europa som sedan mäts i en svensk kontext. Fördelarna med att inkludera forskning från hela Europa överväger nackdelarna då det skapar möjlighet att pröva tidigare forskning. Det finns även gemensamma nämnare mellan dessa partier som gör att deras agerande i viss mån borde vara lika, även om det kan påverka att SD är ett parti som befinner sig i en mer liberal kontext än vissa andra PHRP i Europa.

För att nå en god begreppsvaliditet behövs en tydlig överensstämmelse mellan variablernas teoretiska definition och operationella indikatorer (Esaiasson et al., 2012: 57). Utifrån studiens hypoteser så kommer den oberoende variabeln operationaliserar på två sätt. För hypotes 1 mäts indirekt och direkt inflytande, för varje analysenhet, genom att undersöka andelen mandat som SD besitter i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och motsvarar politiskt styre på lokal nivå (SKL, 2015). Kommunfullmäktige är därför det mest passande organet för att undersöka politiskt inflytande på lokal nivå. Eftersom studiens beroende variabel kommer utgå från varje kommuns budget är det också relevant att utgå från kommunfullmäktige som sätter budgeten och inte någon annan nämnd eller styrelse i kommunen.

Hypotes 2 testas genom att mäta direkt inflytande och är kumulativt utformad (se Tyrberg 2015 och Bolin et al. 2014). Direkt inflytande operationaliseras därför i termer av om SD har en vågmästarroll, även här i kommunfullmäktige. Det är av fördel att utforma denna variabel kumulativt då forskningsområdet som berör PHRPs inflytande är relativt outforskat, att bygga vidare på tidigare forskning gör att studiens resultat enkelt kan jämföras med tidigare forskning (Esaiasson et al., 2012: 60). En nackdel med att mäta direkt inflytande genom en vågmästarroll är att inofficiella samarbeten inte inkluderas i analysen, för att undvika detta hade varje kommun behövt kontaktas (Tyrberg, 2015).

4.2.2 Beroende variabel

Den beroende variabeln, i vilken grad jämställdhet prioriteras på lokal nivå, har operationaliserats genom att kvantitativt undersöka hur frekvent och i vilken mening jämställdhet nämns i respektive kommuns budget. En utav kommunfullmäktiges huvuduppgifter är att sätta budget för kommunen och om SD har mycket inflytande, direkt eller indirekt, så kan det påverka vilka områden som anses viktiga för kommunen och prioriteras i budgeten. Fördelen med att utgå från budgetdokument är att den inte är skapad i syfte att beskriva kommunernas jämställdhetsarbete. Materialet är på så sätt inte styrt av att framställa kommunen på ett visst sätt i frågan lika mycket som att alternativt utgå från kommunernas jämställdhetsplaner. Istället kan en analys av budgeten fånga upp om jämställdhet är prioriterat för den kommunala verksamheten. Eftersom jämställdhetsintegrering är ett mål på även lokal nivå kan det tänkas att jämställdhet får ett symboliskt syfte i budgeten, den kvalitativa tolkningen i innehållsanalysen bidrar till att särskilja på om ordet i symbolisk eller reell politisk mening i budgeten. En alternativ operationalisering hade varit att utgå från information om hur mycket pengar respektive kommun lägger på jämställdhet, eftersom den typen av data inte finns sammanställd är vald operationalisering är ett bra alternativ. Utifrån vald datainsamling ansågs det också lämpligt att skapa ett index för att kunna sammanföra två empiriska indikatorer och komma närmre det teoretiska begreppet (Esaiasson et al., 2012: 386).

För att kontrollera om datan från innehållsanalysen har lyckats fånga upp om jämställdhet är prioriterat i kommunen har den korrelerats med statistik om vilka kommuner som har skrivit under CEMR-deklarationen (Council of European Municipalities and Regions). CEMR-deklarationen är en europeisk deklamation för jämställdhet på lokal och regional nivå som introducerades 2006. Deklarationen innebär att jämställdhet är en rättighet som alla kommuner och regioner aktivt ska arbeta för att förverkliga. Det rör både planering, beslutsfattande och genomförande i alla delar av verksamheten (SKL, 2016a: 12). Ifall kommunerna har undertecknat CEMR-deklarationen borde de vara positivt inställda samt ha kunskap om jämställdhet och försöka integrera detta i budgeten. Beslutet att underteckna CERM-deklarationen tas främst i kommunfullmäktige. Variabeln korrelerar positivt med studiens beroende variabel (se tabell 2), vilket ger trovärdighet till materialet från innehållsanalysen.

Tabell 2. Bivariat korrelationsmatris

	Jämställdhet
Undertecknat CEMR	0,362**

Notera: N= 267. Signifikansnivå: **p<0.01

Kommentar: Undertecknat CEMR, ja=1 nej=0. Källa: SKL 2016a

För att studien ska vara intersubjektiv i allmänhet men speciellt för den beroende variabelns kvalitativa drag är det viktigt att datainsamlingen sker opartiskt. För att tillgodose detta har datan för den beroende variabeln samlats in först, utan att ha kunskap om andelen mandat SD besitter i varje kommun. Datat mellan den oberoende och beroende variabeln har sammanförts först i den statistiska analysen för att ge trovärdiga resultat.

4.2.3 Kontroll- och interaktionsvariabler

För att undvika spuriösa samband behöver oberoende och beroende variabel kontrolleras för andra faktorer som kan tänkas ha inverkan på fokalsambandet. Materialet för dessa variabler är hämtat via SCB (2016) och SKL (2016a). Kommunernas ekonomi och befolkningensmängd kommer att användas för kontroll av fokalsambandet. Kommuners ekonomi operationaliseras genom bruttoregionalprodukt (BRP) per capita och har kommunerna en låg BRP så visar forskning att stödet för SD är större (Rydgren & Ruth, 2011). En låg BRP i kommunen kan också tänkas påverka om jämställdhet är prioriterat eller inte. Vid ett lägre BRP är förmodligen andra ”mer” grundläggande områden av högre prioritet. Den andra kontrollvariabeln är befolkningensmängd. För studiens fokalsamband så indikerar en större befolkningensmängd att kommunen är mer jämställd samt att stödet för SD ofta är lägre i storstäder (SKL, 2016a; Tyrberg, 2015). Tidigare studier menar att större befolkningensmängd i kommunerna inte genomgående har ett samband med högre jämställdhet. För att särskilja variation i olika stora kommunerna kommer en dummy-variabel skapas utifrån SKL:s (2016a) tio kommungrupper. Referensgruppen är storstäder (10) och utifrån denna kommer analysen avgöra om det finns skillnader mellan kommungrupper, framförallt mellan små och stora kommuner. BRP/capita och befolkningensmängd har logaritmeras i den statistiska analysen för att variablerna inte ska vara snedfördelade.

Den tredje variabel kontrollvariabeln är kön och operationaliseras genom mäta andelen män som sitter i kommunfullmäktige. Som beskrivit i tidigare forskning så är PHRP ofta mansdominerade, vilket är en del av kausaliteten i att dessa partier inte prioriterar jämställdhets i sin politik. Även andra partier kan vara mansdominerade och en ojämn könsfördelning i kommunfullmäktige kan ha en negativ inverkan på jämställdhet i kommunen. Andelen män förväntas korrelera positivt med den oberoende variabeln och negativt med den beroende variabeln och kan därmed vara en konkurrerande förklaringsfaktor till fokalsambandet.

Analysen kommer även inkludera en interaktionsvariabel för att se om den oberoende variabeln ändras i hur den påverkar den beroende när en ytterligare variabel samverkar med den oberoende.

Interaktionsvariabeln är andelen utrikes födda i kommunen och kan förhoppningsvis fånga effekten av utrikes födda på SDs effekt på jämställdhet. Som tidigare forskning visar så är PHRP nästan bara positiva till jämställdhet om det är en del av en invandringskritisk politik. Hypotetiskt har SD har mindre negativt inflytande på jämställdhet i kommuner som har en högre andel utrikes födda, eftersom SD då är positiva till jämställdhet som en del utav den svenska identiteten för att kritisera invandringen. Då invandringspolitik är det mest centrala för dessa partier kan det också tänkas att i kommuner som har en väldigt låg andel utrikes födda så bedriver SD även politik i andra områden, vilket skulle leda till att SD har ett starkare inflytande på jämställdhet. Utifrån detta skulle en interaktionsvariabel ge ett mer negativt fokalsamband om det inte är några utrikes födda i kommunen.

5. Resultat och empirisk analys

Resultatdelen kommer först att tillgodose beskrivande statistik för varje variabel och en kort diskussion av korrelationen mellan variablerna. Därefter redogörs resultatet av de två regressionsanalyser för studiens två oberoende variabler, vilket är den primära empiriska analysen.

För att förstå hur studiens variabler är byggda följer nedan en tabell som sammanfattar varje variabelantal (N), medelvärde, minimumvärde, maximumvärde och standardavvikelse. Den beroende variabeln, jämställdhet, utgör det sammanställda indexet från den kvantitativa innehållsanalysen och kommer genomgående i analysen användas som den beroende variabeln. Resultatet av innehållsanalysen hade ett slumpmässigt bortfall på 23 analysenheter på grund av tekniska svårigheter som beskrivits ovan. Giltigt N-värdet för den beroende variabeln är således 267, och det är på så många enheter som regressionsanalyserna har genomförts. Utifrån studiens två hypoteser kommer två oberoende variabler analyseras. Den första kommer testa sambandet mellan andelen mandat SD besitter i kommunfullmäktige (SD mandat) och jämställdhet. Den andra kommer testa sambandet mellan när SD har en vågmästarroll (SD vågmästare) och jämställdhet. I tabellen med beskrivande statistik förklaras även kontrollvariablerna; BRP/capita, befolkningsmängd och andelen män som sitter i kommunfullmäktige. Interaktionsvariabeln beskrivs också; andel utrikes födda av befolkningen i respektive kommun samt variabeln gånger de två oberoende variablerna för att kunna genomföra och mäta en interaktionseffekt.

Tabell 3. Beskrivande statistik.

Variabel	N	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
Jämställdhet	267	0,087	0,184	0	1,5
SD mandat (%)	290	10,213	5,127	0	24,39
SD vågmästare	290	0,27	0,444	0	1
BRP/capita	290	303,79	122,994	123	1207
Befolkningsmängd	290	34,37	70,947	2	933
Andel män i kommunfullmäktige (%)	290	57,252	4,405	42	72
Andel utrikes födda av befolkning (%)	290	13,09	6,57	0	40
SD mandat x utrikes födda	290	141,434	106,28	0	677,5
SD vågmästare x utrikes födda	290	3,759	6,97	0	28,26

Kommentar: Giltigt antal (Valid N): 267. SD vågmästare ja=1, nej=0. BRP/capita och befolkningsmängd angett i tusental.

5.2 Bivariata korrelationer

Innan regressionsanalyser genomfördes har korrelationer mellan studiens variabler testas i form en bivariat korrelationsmatris. Korrelationsmatrisen innehåller mycket information och är framförallt relevant för att se korrelationen mellan oberoende och beroende variabler.

Tabell 4. Bivariat korrelationsmatris.

	Jämställdhet	SD mandat	SD vågmästarroll
Jämställdhet	1	-0,215**	-0,091
SD mandat	-0,215**	1	0,207**
SD vågmästarroll	-0,091	0,207**	1
BRP/capita (Ln)	0,135*	-0,169**	-0,013
Befolkningsmängd (Ln)	0,091	0,064	0,085
Andelen män i KF	-0,159**	0,259**	0,139*
Utrikes födda	-0,029	0,231**	0,082

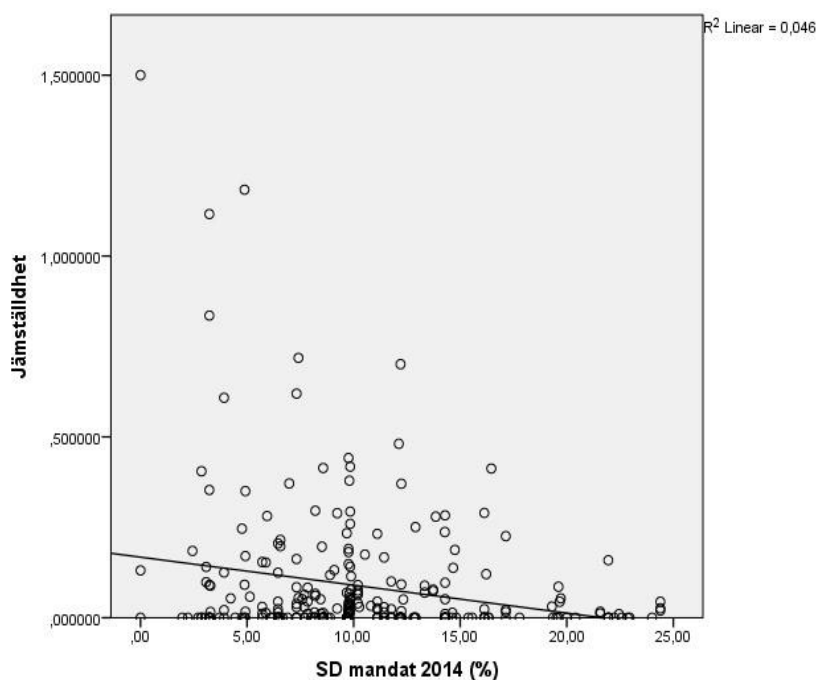
Signifikansnivå: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Kommentar: BRP/capita och befolkningsmängd är logaritmerade (Ln) för att undvika snedfördelning.

Korrelationsmatrisen visar att det finns en signifikant negativ korrelation mellan andelen mandat som SD besitter och jämställdhet, vilket är förväntat utifrån tidigare forsknings antaganden om vilken ideologi och politik dessa partier grundar sig i. En illustration av det bivariata sambandet mellan andelen mandat SD besitter och jämställdhet syns i scatterploten i figur 4. Scatterploten visar att sambandet är negativt, det syns också att analysenheter är ganska utspridda och indikerar att sambandet inte är så starkt.

Korrelationsmatrisen visar att när SD har en vågmästarroll i kommunen är sambandet negativt, dock är sambandet inte signifikant och är därmed ytterst svagt. Detta resultat är oväntat och motsätter sig tidigare studier som på lokal nivå i Sverige har hittat ett starkare samband när SD har ett direkt inflytande. Vid mer sofistikerade regressionsanalyser kommer förhoppningsvis någon av kontrollvariablerna kunna förklara varför samband inte är signifikant. Kontrollvariablerna korrelerar till stor del som förväntat med oberoende och beroende variabler, förutom befolkningsmängd inte visar någon signifikans. För fullständig korrelationsmatris se Appendix II.

Figur 4. Bivariat samband mellan SD mandat och jämställdhet.

5.1 Multivariat regressionsanalys

För mer djupgående analyser av materialet genomförs två regressionsanalyser. Den första regressionsanalysen kommer testa hypotes 1 och om det finns ett samband mellan andelen mandat SD besitter i en kommun och i vilken grad jämställdhet prioriteras. Regressionsanalysen kommer också kunna besvara frågeställning (a), om Sverigedemokraternas inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på lokal nivå. Med hänsyn till teoretiska utgångspunkter är hypotesen att det finnas ett negativt samband mellan SD och i vilken grad jämställdhet prioriteras. En del av det teoretiska ramverket visar att PHRP har inflytande på lokal nivå, därav borde regressionsanalysen kunna hitta stöd för hypotes 1.

Kontrollvariablerna BRP/capita, befolkningsmängd och andelen män i kommunfullmäktige väntas förklara en del av sambandet. Framförallt BRP/capita och andelen män i kommunfullmäktige som i korrelationsmatrisen signifikant korrelerade med oberoende och beroende variabel enligt förväntat. Andelen män i kommunfullmäktige har även testats som en interaktionsvariabel i båda regressionsanalyserna, resultatet var inte signifikant och variabeln valdes därför att redovisas som en kontrollvariabel.

Tabell 5. Regressionsanalys - Effekten av andelen mandat SD besitter på jämställdhet. Beroende variabel: jämställdhet.

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6	Modell 7
SD mandat	-0,008*** (0,002)	-0,007** (0,002)	-0,008*** (0,002)	-0,007** (0,002)	-0,007** (0,002)	-0,018** (0,005)	-0,017** (0,006)
BRP/capita (Ln)		0,058 (0,034)			0,039 (0,037)		0,030 (0,038)
Befolkningsmängd (Ln)			0,020 (0,012)		0,011 (0,013)		0,016* (0,013)
Andelen män i KF				-0,005 (0,003)	-0,004 (0,003)		-0,004 (0,003)
Utrikes födda						-0,005 (0,003)	-0,007* (0,003)
SD mandat x Utrikes födda						0,001* (0,000)	0,001* (0,000)
Intercept	0,168*** (0,025)	-0,166 (0,198)	0,111** (0,042)	0,417** (0,147)	0,120* (0,259)	0,245*** (0,051)	0,269 (0,269)
N	267	267	267	267	267	267	267
R2 (justerat)	0,043	0,049	0,049	0,050	0,054	0,051	0,064

Signifikansnivå: *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Kommentar: OLS regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter, standardfel inom parantes.

Modell 1 visar regressionsanalysen av fokalsambandet. Sambandet mellan oberoende och beroende variabeln är negativ och om SDs väljarstöd skulle öka med 1 procent skulle i vilken grad jämställdhet prioriteras minska med 0,008 steg. Det finns alltså en effekt av SD mandat på jämställdhet, även om den inte är speciellt stark i modell 1. Resultatet ger stöd åt hypotes 1 och tidigare forskning som menar att PHRP har en negativ inverkan på jämställdhet. Det ger även empiriskt bevis för att dessa partier har ett inflytande, även om regressionen inte kan förklara om det är indirekt eller direkt inflytande. Sambandet är signifikant och har en signifikansnivå på 0.001 vilket innebär 99,9% säkerhet att koefficienten inte är 0.

I modell 2, 3 och 4 har var och en av kontrollvariablerna inkluderats i analysen. Resultatet av regressionen visar att när BRP/capita och andelen män i kommunfullmäktige inkluderas i sambandet så minskar fokalsambandet något, från -0,008 till -0,007. Befolkningsmängd har inget inflytande på fokalsambandet som kvarstår i modell 3. Efter som tidigare forskning på kommunal nivå menar att befolkningsmängd är en viktig faktor har kommungrupper även analyserats, för att tydliggöra skillnader i befolkningsmängd (se regressionsanalys tabell xx i appendix III). Referensgruppen är storstäder och alla övriga kommungrupper har en negativ b-koefficient vilket innebär att medelvärdet

för övriga kommungrupper är lägre än vad det är för storstäder. Resultatet är förväntat då storstäder antas ha ett mer positivt samband med jämställdhet. Intressant är att de mindre kommungrupperna 1, 2 och 3 har mindre b-koefficienter än övriga kommungrupper vilket innebär att jämfört med referensgruppens medelvärde (0,461) så har dessa kommuner högre medelvärde än kommungrupperna 4-9. Kommungrupperna 5,7 och 9 har en mer negativ b-koefficient än övriga och har då lägst medelvärde jämfört med referensgruppen. Detta indikerar att kommunerna varierar i sitt samband med den beroende variabeln jämställdhet, vilket förmodligen förklarar att befolkningsmängd inte påverkar det fokala sambandet i regressionsanalysen ovan.

I modell 5 inkluderas alla kontrollvariabler i modellen, fokalsambandets ändras från -0,008 till -0,007 men är fortfarande signifikant. Resultatet av kontrollvariablerna visar att fokalsambandet fortfarande kvarstår efter kontroller vilket ger ännu starkare empiriska bevis till hypotes 1 och därmed stärker tidigare forskning. Den oberoende variabelns förklaringskraft, som syns i justerad R², ökar från 4,3 % i modell 1 till 6,4% i modell 5 vilket demonstrerar att andelen SD mandat förklarar större del av variationen hur i vilken grad jämställdhet prioriteras. Kontrollvariablernas b-koefficienter är som förväntat positiva för BRP/capita och befolkningsmängd samt negativa för andelen män i kommunfullmäktige, ingen av variablerna är dock signifikant.

I modell 6 förs interaktionsvariabeln utrikes födda in i regressionen, för att se vilken effekt variabel har på den oberoende variabelns effekt på den beroende. Konkret hur andelen utrikes födda i en kommun påverkar effekten utav andel SD mandat på jämställdhet. Interaktionsvariabeln (SD mandat x utrikes födda) har ett signifikant värde och har därmed valts att analysera vidare. R² ökar också vilket tyder på att utrikes födda fångar upp en större del av variansen och ökar den oberoende variabelns förklaringskraft. Effekten utav interaktionsvariabeln tolkas inte som vanligt utan koefficienten för den oberoende variabeln är nu beroende av värdet på den andra oberoende variabeln. Koefficienten för SD mandat tolkas nu som den förväntade effekten av SD mandat på jämställdhet när interaktionsvariabeln utrikes födda har värdet 0, alltså effekten av SD mandat på jämställdhet i en kommun som inte har några utrikes födda (Brambor, Clark & Golder, 2006). Koefficienten för den oberoende variabeln SD mandat är -0,018 och sambandet är starkare än i tidigare modeller. I kommuner där det är noll procent utrikes födda så har SD en mer negativ effekt på i vilken grad jämställdhet prioriteras. B-koefficienten för interaktionsvariabeln visar att om utrikes födda som andelen av den totala befolkningen ökar från 0 till 1 procent så minskar den negativa effekten av SD på jämställdhet med 0,001 steg och går mot 0. Detta resultat är intressant, när det är en större andel utrikes födda i en kommun så har SD en mindre negativ effekt på jämställdhet. Detta skulle kunna indikera, likt Akkerman (2015) och Towns et al. (2014) menar, att SD är positiva till jämställdhet när det är en del av en invandringskritisk politik. Ju fler utrikes födda i en kommun, desto viktigare blir det för SD att lyfta jämställdhet som en del av en svensk identitet för att motverka invandring och därmed minskar deras negativa effekt på jämställdhet.

Detta skulle också kunna indikera att SD fokuserar mer på invandringspolitik och mindre på jämställdhetspolitiska frågor om det finns invandring till kommunen. I kommuner som inte har någon invandring lägger SD fokus på andra områden och därmed blir deras politiska positionering till jämställdhet viktigare. Interaktionseffekten varierar vid olika värden av andelen utrikes födda och är signifikant till och med ca 20% utrikes födda. För effekten vid olika värden och konfidensintervallen se graf i appendix III.

I modell 7 har både kontroll- och interaktionsvariabel analyserats. B-koefficienten för SD mandat är svagare än vad den var i modell 6 men fortfarande signifikant och därmed robust. Det går även att se att effekten av andelen SD mandat på jämställdhet är starkare än alla variabler förutom BRP/capita, vilket tyder på att effekten nu är starkare. I modell 7 är befolkningsmängd signifikant, vilket den inte varit tidigare. Eftersom variabeln är logaritmerad så innebär 1% ökning av befolkningsmängd en förändring i jämställdhet i absoluta tal med $0,0016/100$, alltså $0,00016$, detta innebär att när befolkningsmängd ökar så ökar även jämställdhet något. Det är svårt att utifrån regressionsanalysen tolka varför befolkningsmängd blir signifikant i modell 7. Det går att konstatera att interaktionsvariabeln fortfarande är av betydelse och har samma effekt som beskrivet ovan. R² värdet i denna modell är även högre än tidigare vilket är logiskt då flest antalet variabler är inkluderade. Sammanfattningsvis så är fokalsambandet signifikant genom alla modeller vilket ger empiriskt stöd till tidigare forskning och hypotes 1 att SD har ett negativt inflytande över jämställdhet. Det ger också svar åt frågeställningen a) att SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på kommunal nivå.

För att undersöka om SD har ett direkt inflytande kommer hypotes 2 analyseras med en regressionsanalys där den oberoende variabeln är SD i en vågmästarroll och beroende variabel är jämställdhet. Regressionsanalysen kommer också ge svar åt studiens andra frågeställning och försöka urskilja om SD har ett potentiellt direkt inflytande i en vågmästarroll, detta för att pröva de teorier som menar att SD enbart har ett direkt inflytande.

Tabell 6. Regressionsanalys - Effekten av när SD är vågmästare på jämställdhet. Beroende variabel: jämställdhet.

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6	Modell 7
SD vågmästare	-0,038 (0,025)	-0,036 (0,025)	-0,040 (0,025)	-0,027 (0,025)	-0,028 (0,025)	0,012 (0,061)	0,042 (0,061)
BRP/capita (Ln)		0,075* (0,035)			0,057 (0,037)		0,064 (0,038)
Befolkningsmängd (Ln)			0,019 (0,012)		0,007 (0,013)		0,012 (0,013)
Andelen män i KF				-0,006* (0,003)	-0,005* (0,003)		-0,005* (0,003)
Utrikes födda						0,000 (0,002)	-0,001 (0,002)
SD vågmästare x Utrikes födda						-0,004 (0,004)	-0,005 (0,004)
Intercept	0,097*** (0,013)	-0,327 (0,194)	0,042 (0,037)	0,45** (0,149)	0,062 (0,263)	0,095** (0,029)	0,025 (0,264)
N	267	267	267	267	267	267	267
R2 (justerat)	0,019	0,017	0,010	0,022	0,029	0,000	0,033

Signifikansnivå: *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Kommentar: OLS regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter. Standardfel inom parantes.

I tabell 6 är den andra regressionsanalysen som visar blandade resultat. I modell 1 syns fokalsambandet, sambandet är negativt och även starkare jämfört med den första regressionsanalysen. B-koefficienten för SD mandat i den första regressionsanalysen är -0,008 och nu är den för SD vågmästare -0,038. Eftersom sambandet inte är signifikant är effekten väldigt svag. Det går inte att dra några slutsatser utifrån resultatet i modell 1. Modell 1 finner alltså inte stöd för hypotes 2 eller att SD har ett direkt inflytande på jämställdhet på lokal nivå. Spekulativt skulle det kunna bero på att SD inte prioriterar jämställdhetspolitik och om dessa frågor inte är av vikt för partiet så motsätter dem sig inte övriga partiers åsikter i frågan, SD befinner sig även i en mer liberal och relativt jämställd kontext vilket kan påverka deras vilja att aktivt ta ställning i frågan. Det skulle även kunna bero på att partiet har en dålig intern organisation och inte är möjliggör att ha ett direkt inflytande på beslutsfattande.

I modell 2-4 inkluderas kontrollvariabler. BRP/capita förklarar en liten del av fokalsambandet, som blir något svagare från -0,038 till -0,036. BRP/capita är signifikant i modell 2 och en 1% ökning av BRP/capita skulle öka jämställdhet med 0,00075 i absoluta tal, detta går i linje med att rikare kommuner kan prioritera jämställdhet i högre grad. Befolkningsmängd ger ett oväntat resultat och

istället för att fånga upp en del av sambandet så blir fokalsambandet starkare, men sambandet är fortfarande inte signifikant. Utifrån regressionsanalysen av kommungrupperna (se appendix III) är resultatet blandat. För kommungrupp 1 och 3 är det minst skillnad från referensgruppen storstäders medelvärde, medan kommungrupp 9 och 7 har störst skillnad från referensgruppen.

Kommungrupperna har gemensamt en positiv effekt på fokalsambandet och minskar b-koefficienten för SD vågmästare från -0,038 till -0,033. Andelen män minskar fokalsambandet likt förväntat och har även en signifikant effekt på beroende variabel. Inte heller i dessa modeller är b-koefficienten för SD vågmästare signifikant och kan inte säkerställa några resultat. I modell 5, när alla kontrollvariabler är inkluderade, är resultatet fortfarande inte signifikant.

I modell 6 har interaktionsvariabeln utrikes födda analyserats. R^2 i modell 6 är 0 och det innebär att noll procent av variansen förklaras, alltså kan inte modell 6 säga något om en interaktionseffekt. Eftersom det inte heller finns någon signifikans har den inte analyserats vidare. I modell 7 har både kontroll- och interaktionsvariabler inkluderats i regressionen och här är b-koefficienten för SD vågmästare positiv men fortfarande inte signifikant. Enbart andel män i kommunfullmäktige är signifikant och har en effekt på jämställdhet.

Sammanfattningsvis är fokalsambandet inte signifikant i någon av modellerna i den andra regressionsanalysen och det går därmed inte att finna stöd för hypotes 2, att SD har direkt inflytande på jämställdhet. Detta är i sig ett viktigt resultat då det motsätter sig tidigare forskning i svensk kontext som nästan uteslutande har hittat att SD har ett direkt inflytande. Å andra sidan kan detta bero på att jämställdhet är ett politikområde som SD inte finner något intresse av att påverka, inte ens när de har en direkt möjlighet att göra det. Interaktionsvariabeln som försökte fånga upp detta gav inget resultat.

Regressionsanalyserna ger skilda resultat och i den första analysen finns ett signifikant samband genom alla modeller som stärker tidigare teori att SD påverkar jämställdhet och att SD har ett, förmodligen indirekt, inflytande på lokal nivå. I den andra analysen är fokalsambandet fortfarande negativt men inte signifikant i någon av modellerna, analysen finner inget stöd för att SD skulle ha ett direkt inflytande på jämställdhet på lokal nivå. Resultatet i sin helhet visar att SD har en negativ effekt på jämställdhet på lokal nivå, men det är svårt att urskilja vilken typ av inflytande partiet har. Utifrån teoretiska indikatorer är inflytandet förmodligen indirekt, på partiets positionering och beslutsfattande i frågor. Kontrollvariablerna ger också blandade resultat, i den första analysen är det ingen av kontrollvariablerna som någon stark effekt på fokalsambandet, däremot förklarar interaktionsvariabeln en del av sambandet. I den andra analysen är andelen män i kommunfullmäktige signifikant och fångar upp en del av förklaringen i fokalsambandet, däremot har övriga kontroll- eller interaktionsvariabler ingen större påverkan.

6. Slutsatser

Den empiriska analysen har gett blandade resultat. Resultatet visade empiriska bevis för att besvara frågeställning a), att SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på kommunal nivå. Resultatet visar inte en vidare stark effekt, men sambandet är signifikant i alla modeller och effekten är att ta hänsyn till. Detta ger stöd till tidigare litteratur som menar att PHRPs ideologi och politik har en negativ påverkan på jämställdhet. Två hypoteser har försökt pröva vilken typ av inflytande SD har på jämställdhet. Studien finner stöd för hypotes 1 att SD har ett inflytande över vilken grad jämställdhet prioriteras utifrån andelen mandat SD besitter även om det är svårt att urskilja om inflytandet sker indirekt eller direkt. Interaktionsvariabeln visade ha effekt på fokalsambandet där SD mandat är oberoende variabel och utifrån det kan två olika slutsatser dras. En förklaring är att SD är positiva till jämställdhet när det är del av en invandringskritisk politik. Om det inte är några utrikes födda i en kommun så har SD ett starkare negativt inflytande på jämställdhet men när kommunen består av högre andel utrikes födda anammar SD en positiv attityd till jämställdhet som en del av en invandringskritisk politik, vilket stöttar tidigare forskning så som Akkerman (2015), Towns et al. (2014) och Akkerman och Hagenlund (2007). Den andra slutsatsen är att det skulle kunna bero på att SD prioriterar andra politiska områden när deras huvudsakliga område, invandringspolitiken, inte är i fokus.

Den statistiska analysen finner inget stöd för hypotes 2, och svaret på frågeställning b) är att det inte går att urskilja om SD har ett direkt inflytande på jämställdhet när de besitter en vågmästarroll på kommunal nivå. Det finns inget signifikant stöd för att partiet har ett direkt inflytande i denna position vilket försvagar tidigare forskning i en svensk kontext så som Tyrberg (2015) och Bolin et al. (2014). Resultatet stärker istället forskning som har utförts i övriga Europa som anser att PHRP främst har ett indirekt inflytande likt Mudde (2013) och Akkerman (2012), eventuellt beror detta på att partiet har en dålig intern organisation. Resultatet var inte väntat eftersom studien på många sätt liknar tidigare studier som finner stöd för att SD har ett direkt inflytande på beslutsfattande. Förmodligen beror detta på att tidigare studier har undersökt SDs direkta inflytande i områden som är relaterade till invandringspolitik, medan denna studie undersöker SDs direkta inflytande på jämställdhet. I en liberal och relativt jämställd kontext som Sverige kan det vara så att partiet väljer att agera följsamt med andra partier, eller att frågan helt enkelt inte är av vikt för partiet. Resultatet skapar oenigheter i forskningsfältet och det är viktigt att fortsätta undersöka inflytande och eventuellt hitta alternativa sätt att mäta direkt inflytande på.

Studiens forskningsbidrag är att det nu finns empiri för SDs inflytande över jämställdhet. Slutsatserna visar att SD har ett negativt inflytande över jämställdhet och att partiet har inflytande på fler politiska områden än enbart de som är relaterade till invandringspolitik. I och med att PHRP får allt större

väljarstöd i flertalet europeiska länder så är det relevant att undersöka deras inflytande på beslutsfattande i flera politiska områden för att se vilka konsekvenser dessa partiers politik har på samhället. Studiens slutsatser baseras på ett parti i en svensk kontext och med försiktighet skulle slutsatserna kunna generaliseras till andra PHRP med nationalistiska värderingar i Europa som har ett stort väljarstöd och befinner sig i en konservativare kontext.

För att stärka det studiens resultat hade det varit intressant att jämföra SDs inflytande vid två olika tidpunkter för att kunna tydliggöra om fler mandat leder till ett starkare inflytande. För undersöka sambandet ytterligare skulle den kausala modellen kunna testas med en annan operationalisering av den beroende variabel. Studiens övergripande slutsats är att SDs inflytande leder till att jämställdhet prioriteras i lägre grad på kommunal nivå. Detta öppnar upp möjligheter för framtida forskning att utforska fenomenet mer. Framförallt lägger studien en grund för kvalitativ forskning att undersöka och tydliggöra vilken typ av inflytande SD har över jämställdhet i kommuner runt om i Sverige.

7. Källförteckning

Akkerman, T. (2015). Gender and the radical right in Western Europe: a comparative analysis of policy agendas, *Patterns of Prejudice*, 49(1-2), 37-60, DOI:10.1080/0031322X.2015.1023655

Akkerman, T., L. de Lange, S., & Roodujin, M. (2016). *Radical right-wing populist parties in Western Europe: into the mainstream?*. New York: Routledge.

Akkerman, T. (2012). Comparing Radical Right Parties in Government: Immigration and Integration Policies in Nine Countries (1996–2010), *West European Politics*, 35(3), 511-529.

DOI:10.1080/01402382.2012.665738

Akkerman, T., & Hagelund, A. (2007). “Women and children first!” Anti-immigration parties and gender in Norway and the Netherlands. *Patterns of Prejudice*, 41(2), 197–214.

DOI:10.1080/00313220701265569

Bolin, N., Lidén, G., & Nyhlén J. (2014). Do Anti-Immigration Parties Matter? The Case of the Sweden Democrats and Local Refugee Policy. *Scandinavian Political Studies*, 37(3), 323-343.

DOI:10.1111/1467-9477.12031

Brambor, T., Clark, W., & Golder, M. (2006) Understanding Interaction Models: Improving Empirical Analyses. *Political Analysis*, 14(1), 63-82.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wägerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Givens, T. E. (2004). The radical right gender gap. *Comparative political studies*, 37(1), 30-54.

DOI:10.1177/0010414003260124

Hale Williams, M. (2006). *The impact of the radical right-wing parties in West European democracies*. New York: Palgrave Macmillan.

Harteveld, E., Van der Brug, W., Dahlberg S., & Kokkonen, A. (2015). The gender gap in populist radical-right voting: examining the demand side in Western and Eastern Europe. *Patterns of Prejudice*, 49 (1-2), 103-134, DOI:10.1080/0031322X.2015.1024399

Jämställ Nu. (2015). *Jämställdhetsintegrering*. Hämtad 2016-12-20 från <http://www.jamstall.nu/fakta/jamstalldhetsintegrering/>

Lodenius, A-L., & Wingborg, M. (2009). *Slaget om svenskheten: ta debatten med Sverigedemokraterna*. Stockholm: Premiss förlag.

Loxbo, K. (2010). The Impact of the Radical Right: Lessons from the Local Level in Sweden, 2002-2006. *Scandinavian Political Studies*, 33(3), 295-315. DOI:10.1111/j.1467-9477.2010.00252.x

Manheim, J., & Rich, R. (1981). *Empirical Political Analysis – Research Methods In Political Science*. New Jersey: Prentice-Hall.

McClintock, C. (1997). No longer in future heaven: Gender, Race and Nationalism. In A. McClintock, A. Mufti & E. Shohat (Eds.), *Dangerous Liaisons – Gender, Nation & Postcolonial Perspective*. Minneapolis: University of Minnesota.

Mudde, C., (2013). Three Decades of Populist Radical Right Parties in Western Europe: So What?, *European Journal of Political Research*, 52(1): 1–19. DOI: 10.1111/j.1475-6765.2012.02065.x

Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mudde, C. (2000). *The Ideology of the Extreme Right*. Manchester: Manchester University Press.

Roth, A-K. (2007). *Jämställdhetsboken – från teori till praktik*. Stockholm: Norstedts Juridik.

Rydgren, J., & Ruth, P. (2011). Voting for the Radical Right in Swedish Municipalities: Social Marginality and Ethnic Competition?, *Scandinavian Political Studies*, 43(3), 202-225. DOI: 10.1111/j.1467-9477.2011.00269.x

Statistiska centralbyrån (2016) *Statistikdatabasen*. Hämtat statistik för befolkningsmängd, BRP/capita, könsuppdelning i kommunfullmäktige, utrikes födda och andel mandat partierna har mellan 2016-11-20 och 2016-12-18 från <http://www.statistikdatabasen.scb.se/>

Schain, M. (2006). The extreme-right and immigration policy-making: Measuring direct and indirect effects. *West European Politics*, 29(2), 270-289, DOI: 10.1080/01402380500512619

SKL. (2016a). *Öppna jämförelser: Jämställdhet – en grundläggande rättighet. Inklusive tabellbilaga*. Stockholm: SKL

SKL (2016b). *Styren efter valet – kommuner*. Hämtad 2016-12-13
<https://skl.se/demokratiledningstyrning/valmaktfordelning/valresultatmaktfordelning2014.4696.html>

SKL. (2015). *Så styrs en kommun*. Hämtad 2016-12-20 från
<https://skl.se/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/kommunaltselfstyresastyrskommunenochlandstinget/sastyrskommunen.735.html>

SKL. (2010). *Kommungruppsindelning 2011: Revidering av Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting

Spierings, N., Zaslove, A., Mügge, L., & Lange, L. (2015). Gender and populist radical-right politics: an introduction, *Patterns of Prejudice*, 49(1-2), 3-15. DOI: 10.1080/0031322X.2015.1023642

Sverigedemokraterna (2016a). *Vår politik A till Ö - Ideologi*. Hämtad 2016-11-30 från
<https://sd.se/var-politik/var-politik-a-till-o/>

Sverigedemokraterna (2016b). *Vår politik A till Ö – Jämställdhet*. Hämtad 2016-11-30 från
<https://sd.se/var-politik/var-politik-a-till-o/>

Towns, A., Karlsson, E., & Eyre, J. (2014). The equality conundrum: Gender and nation in the ideology of the Sweden Democrats. *Party Politics*, 20(2) 237-247. DOI: 10.1177/1354068813520272

Tyrberg, M. (2015). *Aiding migrant beggars – a study on municipal approach and anti-immigrant party policy impact* (Master's thesis). Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs Universitet.

Spanje, J. (2010). Contagious Parties – Anti-Immigrant Parties and Their Impact on Other Parties Immigration Stances in Contemporary Western Europe, *Party Politics*, 16(5), 563-586.

Västra Götalandsregionen. (2012). *Vägen till en jämställd budget – jämställdhetsintegrering i praktiken*. Västra Götaland: Västra Götalandsregionen.

Widfeldt, A. (2015). *Extreme Right Parties in Scandinavia*. New York: Routledge.

Yuval-Davis, N. & Anthias, F. (1989). *Woman-Nation-State*. London: MacMillan.

Özkirimli, U. (2010) *Theories of Nationalism: A Critical Introduction*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Appendix I – Del två i innehållsanalysen

Variabelvärde	Definition	Exempel	Kodningsregler
1	Ordet jämställdhet nämns ingen gång	-	Ingenstans i budgetdokumntet nämns ordet jämställdhet.
2	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger utan förklaring	Laxå, ordet nämns 1 gång: ”Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar för invånarnas jämställdhet, delaktighet och inflytande.” Markaryd, ordet nämns 1 gång: ”Vi ska vara en jämställd kommun där människors olikheter, kompetens och kraft tas tillvara.”	Jämställdhet nämns tillsammans med flera andra ord. Jämställdhet nämns utan att på något sätt förklara hur verksamheten ska arbeta med det.
3	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en tydlig förklaring om hur målet ska nås	Lerum, ordet nämns 3 gånger: ”Kommunfullmäktige i Lerum har undertecknat en europeisk deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män, CEMR-deklarationen. Utgångspunkten för den är att jämställdhet skapas i vardagen. Vår uppgift är att fatta beslut som främjar jämställdhet.”	Kommunen nämner jämställdhet men det är svårt att förstå hur målet ska uppnås. Otydliga exempel på hur målet nås.
4	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en tydlig förklaring om hur målet ska nås	Borås, ordet nämns 5 gånger: ”Borås Stad ska verka för jämställdhet. Kommunens resurser ska fördelas utifrån behov och inte utifrån stereotypa könsrollsmönster. Under 2016 ska samtliga förvaltningar ta fram könsdelad statistik för att möjliggöra analys av resursfördelning ur ett genusperspektiv. Stadskansliet ska under året ta fram konkreta exempel för hur arbetet med jämställdhetsintegrerad budget kan genomföras.”	Kommunen nämner jämställdhet med tydliga exempel på hur målet ska uppnås.
5	Ordet jämställdhet nämns en eller flera gånger med en tydlig förklaring om hur målet ska nås och jämställdhet är ett separat mål i budgetet.	Luleå, ordet nämnd 15 gånger: Ordet jämställdhet nämns i styrkortet för Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnd, Kulturnämnd, Miljö- och byggnadsnämnd, Socialnämnden och Uppföljning samt beskrivs som separat mål. Mål: Jämställdhetsintegrering ”Luleå kommun har undertecknat EUs CEMR-deklaration. Det ses som ett verktyg för att integrera jämställdhetsfrågan i beslutsfattande och i verksamhetens dagliga arbete inom Luleå kommunkoncern. Genomförandet sker med hjälp av gemensamt upprättade handlingsplaner.”	Ordet jämställdhet är separat mål eller kategori i budgeten, nämns i en rubrik för målet. Kommunen nämner jämställdhet med exempel på hur målet ska uppnås.

Appendix II – bivariat korrelationsmatris

Tabell 7. Fullständig bivariat korrelationsmatris

	Jämställdhet	SD mandat	SD vågmästarroll	BRP/capita (Ln)	Befolkningsmängd (Ln)	Andelen män i KF	Utrikes födda
Jämställdhet	1	-0,215**	-0,091	0,127*	0,178**	-0,159**	-0,029
SD mandat	-0,215**	1	0,207**	-0,170*	-0,055	0,259**	0,231**
SD vågmästarroll	-0,091	0,207**	1	0,015	0,027	0,139*	0,082
BRP/capita (Ln)	0,135*	-0,169**	-0,013	1	0,410**	-0,158**	0,215**
Befolkningsmängd (Ln)	0,091	0,064	0,085	0,410**	1	-0,163**	0,354**
Andelen män i KF	-0,159**	0,259**	0,139*	-0,151**	-0,191**	1	-0,014
Utrikes födda	-0,029	0,231**	0,082	0,249**	0,277**	-0,014	1

Signifikansnivå: *p<0.05, **p<0.01

Kommentar: BRP/capita och befolkningsmängd är logaritmerade (Ln) för att undvika snedfördelning.

Appendix III – Kommungrupper

Beskrivning av kommungruppsindelning, SKL (2010: 5-6):

”**Storstäder (3 kommuner):** Kommuner med en folkmängd som överstiger 200 000 invånare.

Förortskommuner tillorstäder (38 kommuner): Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i någon annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon avorstäderna.

Större städer (31 kommuner): Kommuner med 50 000-200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent.

Förortskommuner till större städer (22 kommuner): Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i en annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av de större städerna i grupp 3.

Pendlingskommuner (51 kommuner): Kommuner där mer än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till en annan kommun.

Turism- och besöksnäringkommuner (20 kommuner): Kommuner där antalet gästnätter på hotell, vandrarhem och campingar överstiger 21 nätter per invånare eller där antalet fritidshus överstiger 0,20 fritidshus per invånare.

Varuproducerande kommuner (54 kommuner): Kommuner där 34 procent eller mer av nattbefolkningen mellan 16 och 64 år är sysselsatta inom tillverkning och utvinning, energi och miljö samt byggverksamhet enligt Svensk Näringsgrensindelning (SNI2007).

Glesbygdskommuner (20 kommuner): Kommuner med en tätortsgrad understigande 70 procent och mindre än åtta invånare per kvadratkilometer.

Kommuner i tätbefolkad region (35 kommuner): Kommuner med mer än 300 000 personer inom en radie på 112,5 kilometer.

Kommuner i glesbefolkad region (16 kommuner): Kommuner med mindre än 300 000 personer inom en radie på 112,5 km.”

Tabell 8. Beskrivande statistik för kommungrupper.

Variabel	N	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
Storstäder (10)	290	0,010	0,101	0	1
Förortskommuner till orstäder (9)	290	0,131	0,338	0	1
Större städer (8)	290	0,106	0,310	0	1
Förortskommuner till större städer (7)	290	0,079	0,271	0	1
Pendlingskommuner (6)	290	0,176	0,381	0	1
Turism- och besöksnäringkommuner (5)	290	0,069	0,254	0	1
Varuproducerande kommuner (4)	290	0,183	0,387	0	1

Glesbygdskommuner (3)	290	0,072	0,250	0	1
Kommuner i tätbefolkad region (2)	290	0,1172	0,333	0	1
Kommuner i glesbefolkad region (1)	290	0,055	0,229	0	28,26

Kommentar: Kommungruppsnummer inom parantes.

Tabell 9. Regressionsanalys med kommungrupper . Effekten av andelen mandat SD besitter på jämställdhet. Beroende variabel: jämställdhet. Referensgrupp: Storstäder (10)

Variabel	Modell 8	Modell 9	Modell 10
SD mandat	-0,007** (0,002)	-0,006* (0,002)	-0,015** (0,006)
BRP/capita (Ln)		0,021 (0,043)	0,019 (0,043)
Befolkningsmängd (Ln)		-0,006 (0,020)	0,004 (0,021)
Andel män i KF		-0,003 (0,003)	-0,003 (0,003)
Förortskommuner tillorstäder (9)	-0,346** (0,105)	-0,330** (0,120)	-0,300* (0,121)
Större städer (8)	-0,245* (0,106)	-0,235* (0,113)	-0,225 (0,114)
Förortskommuner till större städer (7)	-0,358** (0,108)	-0,341* (0,132)	-0,307* (0,134)
Pendlingskommuner (6)	-0,313** (0,104)	-0,299* (0,131)	-0,266* (0,133)
Turism- och besöksnäringkommuner (5)	-0,360** (0,110)	-0,356** (0,135)	-0,331* (0,136)
Varuproducerande kommuner (4)	-0,312** (0,104)	-0,305* (0,127)	-0,274* (0,128)
Glesbygdskommuner (3)	-0,244* (0,109)	-0,235 (0,139)	-0,205 (0,140)
Kommuner i tätbefolkad region (2)	-0,299** (0,106)	-0,289* (0,124)	-0,261* (0,126)
Kommuner i glesbefolkad region (1)	-0,219* (0,111)	-0,208 (0,131)	-0,168 (0,133)
Utrikes födda			-0,007 (0,004)
SD mandat x Utrikes födda			0,001 (0,000)

Intercept	0,461*** (0,103)	0,510 (0,320)	0,578 (0,321)
N	267	267	267
R2 (justerat)	0,094	0,088	0,095

Signifikansnivå: *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Kommentar: OLS regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter. Standardfel inom parantes.

Kommungruppsnummer inom parantes, 1 är minst och 10 störst. 10 = storstäder = referensgrupp.

Tabell 10. Regressionsanalys med kommungrupper. Effekten av när SD är vågmästare på jämställdhet. Beroende variabel: jämställdhet. Referensgrupp: Storstäder (10)

Variabel	Modell 8	Modell 9	Modell 10
SD vågmästare	-0,033	-0,024 (0,026)	0,033 (0,062)
BRP/capita (Ln)		0,036 (0,043)	0,047 (0,043)
Befolkningsmängd (Ln)		-0,010 (0,020)	-0,003 (0,021)
Andelen män i KF		-0,004 (0,003)	-0,004 (0,003)
Förortskommuner till storstäder (9)	-0,344** (0,107)	-0,320** (0,121)	-0,318** (0,122)
Större städer (8)	-0,255* (0,108)	-0,240* (0,114)	-0,252* (0,115)
Förortskommuner till större städer (7)	-0,388*** (0,109)	-0,357* (0,133)	-0,362** (0,134)
Pendlingskommuner (6)	-0,326** (0,106)	-0,304* (0,133)	-0,304* (0,133)
Turism- och besöksnäringkommuner (5)	-0,342** (0,111)	-0,342* (0,136)	-0,356* (0,137)
Varuproducerande kommuner (4)	-0,330** (0,106)	-0,318* (0,128)	-0,321* (0,128)
Glesbygdskommuner (3)	-0,234* (0,111)	-0,224 (0,140)	-0,225 (0,141)
Kommuner i tätbefolkad region (2)	-0,318** (0,107)	-0,301* (0,125)	-0,311* (0,126)
Kommuner i glesbefolkad region (1)	-0,213 (0,112)	-0,199 (0,132)	-0,208 (0,132)
Utrikes födda			-0,002 (0,002)
SD vågmästare x utrikes födda			-0,004 (0,004)

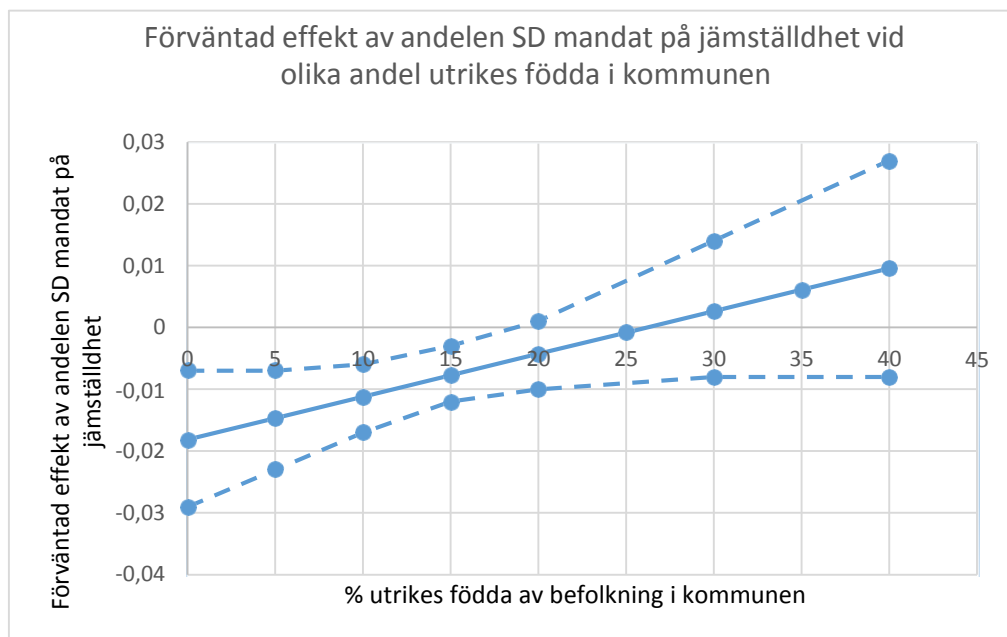
Intercept	0,407*** (0,103)	0,454 (0,324)	0,405 (0,327)
N	267	267	267
R2 (justerat)	0,067	0,069	0,072

Signifikansnivå: *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Kommentar: OLS regressionsanalys. Ostandardiserade b-koefficienter. Standardfel inom parantes.

Kommungruppsnummer inom parantes, 1 är minst och 10 störst. 10 = storstäder = referensgrupp.

Appendix III - Förväntad effekt av interaktionsvariabeln vid olika nivåer

Kommentar: Streckade linjer är konfidensintervall, så länge den inte överlappar 0 så är den signifikant. Konfidensintervallen börjar överlappa strax innan 20%.